

ΘΕΛΞΙΝΟΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΣΙΚΕΛΙΚΑ.

ΜΕΛΕΤΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ.

(Συνέχεια, ὄρα φυλ. ΚΑ΄.)

« Ὡστε, ὅπως δὴ ποτε κἂν ἐξετάσωμεν τὸ πρᾶγμα, οὐδὲν εὖρηται τὸ κωλύον ἡμᾶς τοῦ ἐπιχειρῆσαι τοῦ πλοῦ καὶ βοηθεῖν τοῖς ἐκεῖ συμμάχοις· τοῦτο μάλιστα καὶ χρέος ἡμῶν ἐστίν, ὅτι συνεθέμεθα καὶ συνωμώσαμεν αὐτοῖς ἵνα ἐπαμύνωμεν τὴν τούτων πατρίδα, προσελάβομεν δ' αὐτοὺς οὐχὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ καλεῖν ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας, ἀλλ' ἵνα, βλάπτοντες τοὺς ἐκεῖ ἐχθροὺς ἡμῶν, κωλύωσιν αὐτοὺς τοῦ ἐπέρχεσθαι κατὰ τῆς πατρίδος ἡμῶν· καὶ τὴν ἐξουσίαν οὕτω πως ἀπεκτήσαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὅσοι δὴ ποτε ἄλλοι ἤρξαν, σπεύδοντες προθύμως εἰς βοήθειαν τῶν ἐπικαλουμένων, εἴτε βαρβάρων, εἴτε Ἑλλήνων, διότι τὸ ἡσυχάζειν καὶ ἀκριβολογεῖν περὶ ὧν χρέος ἐστὶ νὰ βοηθῶμεν, ὀλίγον ἢ μηδὲν ὠφελοῦν τὴν ἐξουσίαν, εἰς κινδύνους μᾶλλον ἐμβάλλει αὐτήν, καὶ διότι τοὺς ὑπερέχοντας οὐ μόνον ἐπερχομένους ἀποκρούει τις, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ ἐπέλθωσι προκαταλαμβάνει. Καὶ οὕτε δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ μεταχειριζώμεθα τῆς ἐξουσίας ἐφ' ὅσον ἐθέλομεν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδὴ εἰς τοιαύτην περιήλθομεν θέσει, τοὺς μὲν νὰ ἐπιβουλεύωμεν, τοὺς δὲ κινδυνεύοντας νὰ ὑποκύψωσιν εἰς ἄλλων ἐξουσίαν νὰ μὴ σώζωμεν, ἂν μὴ πρῶ-

τον ἡμεῖς λάβωμεν ὑποχειρίους ἄλλους. Ἄλλως τε, οἱ ἐπιβουλευόμενοι τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ οἱ παρέχοντες αὐτοῖς πράγματα ἄγουσιν ἡσυχίαν καὶ ἀπέχουσιν ἤδη τοῦ ἐμβάλλειν αὐτοὺς εἰς νέους κινδύνους, φόβῳ μὴ οὗτοι, μεταπείθοντες ἡμᾶς, μεταστήσωσι τὴν ἡμετέραν πόλιν πρὸς ἑαυτούς· ὅταν ὁμῶς λάβωσιν ἡμᾶς μὲν ἔχοντας ἀλλαχοῦ τεταμένην τὴν προσοχὴν, τοὺς δὲ Πελοποννησίους συνεσταλμένους τὸ φρόνημα, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι παρορῶντες αὐτοὺς ἐπλευσαν πόρρῳ τῆς Ἑλλάδος, ἅπαντες ὥς ἐκ συνθήματος ἐπιθήσονται αὐτῶν, δίκην λαμβάνοντες ἀνθ' ὧν πάσχουσιν ἐπὶ μακρόν· ἡμεῖς δὲ τότε, τῶν ἐν Σικελίᾳ κατ' εὐχὴν ἀποβαινόντων, ἡ ἅμα πάσης τῆς Ἑλλάδος ἄρξομεν, ἢ τοὺς Συρακουσίους τιμωρήσομεν, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς συμμάχους ἡμῶν οὐ μικρόν ὠφελήσει· τὴν δὲ ἀσφάλειαν διὰ τε τὸ μένειν, ἂν ἡ ἀνάγκη καλέσῃ, καὶ διὰ τὸ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες ἡμῶν παρέξουσιν, διότι καὶ τῶν Σικελιωτῶν ἀπάντων ἡ κυριαρχία ἔσεται εἰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ μὴ ἀποτρέψωσιν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀπὸ τοῦ σκοποῦ τὰ λόγια τοῦ Νικίου, καθαπτομένου μου ἐπὶ νεότητι καὶ ἐπὶ νεανικοῖς διαβουλεύμασι, διότι καὶ ἡ νεότης ἡ ἐμὴ, ἀκμὴν ἔχουσα τό τε σῶμα καὶ τὴν θέλησιν, ὥς τὸ καθεστῆκός τοῦ Νικίου φρόνησιν τε καὶ εὐτυχίαν, χρησιμεύουσιν ἑκατέρα ὑπὲρ τῆς πατρίδος· τῷ αὐτῷ δὲ τρόπῳ καὶ οἱ πατέρες προήγαγον τὴν πόλιν, οἱ γεραίτεροι σὺν τοῖς νέοις βουλευόμενοι καὶ πράττοντες, καὶ ἕκαστος τὸ ἑαυτοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἀποφέρων, γινώσκοντες ὅτι τὸ γῆρας καὶ ἡ νεότης ἀνευ ἀλλήλων οὐδὲν δύνανται· ὁμοῦ δὲ τὸ κακὸν καὶ τὸ καλόν, τὸ μέτριον καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς συγκιρνόμενα, τὰ μέγιστα ἰσχύουσι· πλὴν τούτου, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκέψασθε ὅτι, καταδικάζοντες τὴν πόλιν εἰς ἡσυχίαν, ἑαυτούς τε καὶ αὐτὴν ζημιοῦται, κατατριβόμενοι ἐπὶ ματαίῳ τὸν χρόνον καὶ οὐδὲν, οὔτε ἐπιστήμην, οὔτε ἄλλο τι προσποκτῶντες· εἰς ἀγῶνας δὲ ἀλειφόμενοι, πρὸ παντὸς ἀποκτᾶται τὴν ἐμπειρίαν περὶ τὰ πολεμικά καὶ ἱκανώτεροι ἔσεσθε περὶ τὸ ἀμύνειν, ἱκανώτεροι δὲ καὶ περὶ τὸ βλάπτειν τοὺς ἐχθρούς· ἐπιπλέον δὲ νομίζω ὅτι πόλις φιλοπράγμων διαφθείρεται ἅμ' ἅφ' οὗ ἀσπασθῇ τὴν ἀπραγμοσύνην, καὶ ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνοι ἀσφαλέστατα διάγουσιν ὅσοι ἂν ἐμμένωσι σταθεροὶ εἰς τοὺς πατρώους νόμους καὶ τὰ πατρῷα ἥθη. »

Τοσαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, καὶ μάλιστα οἱ νέοι, οἵτινες οὐχ ἤττον ἐκείνου ἐπροθυμοῦντο πρὸς τὸν πόλεμον, ἐπιδοκιμάζοντες τὰ ρηθέντα, ἀνέτειναν τὰς χεῖρας.

Οἱ δ' Ἐγεσταῖοι καὶ τῶν Λεοντίνων οἱ φυγάδες, ἀκούσαντες μὲν τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰδόντες δὲ τὴν προθυμίαν τῶν Ἀθηναίων, δραττόμενοι τῆς περιστάσεως, παρῆλθον εἰς μέσον καὶ ἐδέοντο, καὶ ὑπερίμνησκον αὐτοῖς τοὺς ὅρκους, καὶ ἐκέτευον ἵνα μὴ ἀφῶσιν αὐτοὺς ἀνευ βοηθείας, μυρία ὅσα ἐπαναλέγοντες ἐπαγωγὰ περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς στρατείας.

Ὁ δὲ Νικίας, ὅστις εὐθὺς ἐξαρχῆς ἐναντίος ἦν τῇ στρατείᾳ ταύτῃ, γινώσκων ὅτι, ὥς ἦσαν ἐξημμένα τὰ πνεύματα, οἱ ἀποτρεπτικοὶ λόγοι, μακρὰν τοῦ ἰσχύειν, ἀπεναντίας ἐρεθίζουσιν ἐπὶ μᾶλλον, νὰ μεταπέσῃ ἤλπισε τοὺς Ἀθηναίους, οὐχὶ λαλῶν ἀπ' εὐθείας κατὰ τοῦ πλοῦ, ἀλλ' ἐπιτάττων αὐτοῖς πάρασκευῇ μεγάλην καὶ παμπληθῇ· παρῆλθεν οὖν εἰς μέσον καὶ ἔλεξε τάδε:

« Ἐπειδὴ πάντες ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, προθυμώτατα ἔχετε πρὸς τὴν στρατείαν, εὐχομαι μὲν τῇ τε Ἀθηνᾷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς πᾶσι τὰ πράγματα ν' ἀποβῇ ὥς ἐπιθυμοῦμεν, πρὸ δὲ τοῦ ἐπιχειρεῖν δότε εἶπω ὅ,τι γινώσκω περὶ τοῦ προκειμένου συμφέρον. Ὅλως ἐναντία πρὸς ὅσα ἕτεροι ἀκούουσιν, ἐγὼ μανθάνω ὅτι στρατεύομεν ἐπὶ πόλεις μεγάλας καὶ ἀνεξαρτήτους ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε ἐκ βιαίου δουλείας ἠναγκασμένοι εὐνοϊκῶς νὰ ἔχωσι πρὸς ἀποστασίας καὶ νὰ δέωνται μεταβολῆς, ἢ ν' ἀνταλλάξωσι ποτε τὴν ἑαυτῶν ἐλευθερίαν πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐξουσίαν· καὶ κατὰ τὴν πληθὺν δὲ, διὰ μίαν νῆσον, εἰσὶ πολλαὶ αἱ Ἑλληνίδες· διότι, πλην τῆς Κατάνης καὶ τῆς Νάξου, αἵτινες, καθὼ συγγενεῖς τῶν Λεοντίνων, ἔσονται, ἐλπίζω, σύμμαχοι ἡμῶν, εἰσὶν ἄλλαι ἑπτὰ, καὶ παρεσκευασμέναι κατὰ πάντα ὁμοιοτρόπως τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, πρὸ πάντων δ' ἡ Σελινοῦς καὶ αἱ Συρακοῦσαι, ἐφ' ἃς πλέαμεν ἔχουσι δὲ πολλοὺς

ὀπλίτας, καὶ τοξότας, καὶ ἀκοντιστάς, καὶ τριήρεις πολλὰς, καὶ ὄχλον πρὸς τὸ πληροῦν αὐτάς· καὶ οἱ μὲν Σελινούντιοι ἔχουσι καὶ χρήματα, τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ κοινὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς, οἱ δὲ Συρακούσιοι εἰσκομίζουσι φόρον καὶ ἀπὸ τινος βαρβάρους, πρὸ πάντων δ' ὑπερέχουσιν ἡμῶν τὴν ἱππικὴν δύναμιν καὶ σιτίζονται οἰκοθεν ἐκ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος οὐχὶ δ' ἐξωθεν. Κατὰ τοιαύτης λοιπὸν δυνάμεως σρατεύοντες, ἔχομεν ἀνάγκην οὐ μόνον ναυτικοῦ ἱκανοῦ, ἀλλὰ καὶ πεζικοῦ πολλοῦ, ἵνα μὴ ἐλαττωθῶμεν καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ἐφ' οἷς σεμνυνόμεθα, καὶ ἵνα μὴ, ἀποκρουσθέντες ὑπὸ τῶν πολλῶν ἱππέων, βιασθῶμεν ν' ἀπέλθωμεν, ὅπερ αἰσχρὸν, ἢ νὰ μετακαλέσωμεν νέας δυνάμεις, ὅπερ οὐτ' εὐχολον, οὔτε φρόνιμον· ἀλλὰ καὶ παρασκευῆς μεγάλης δεόμεθα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ πλοῦς ἡμῶν ἐστὶ μακρὸς ἀπὸ τῆς πατρίδος, ἀφ' ἧς, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, οὐδὲ διὰ τεσσάρων μηνῶν ἔρχεται εὐκόλως ἄγγελος, καὶ οὐδὲ, συμμαχοῦντες ὑπὲρ τινος τῶν ὑπηκόων, ἀπερχόμεθα εἰς τόπον, ὅθεν εὐκολοί εἰσιν ἐκ τῆς φιλίας αἱ τῶν ἀναγκαίων κομιδαί, ἀλλ' εἰς ἀλλότριον καὶ πολέμιον ἡμῖν κατὰ πάντα. Καὶ πρῶτον μὲν ὀπλιτῶν, κατ' ἐμὴν ἰδέαν, δεόμεθα πολλῶν ἐκ τε τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν συμμαχῶν, καὶ τῶν ὑπηκόων, καὶ ἐκ Πελοποννήσου, ἂν δυνηθέντες πείσωμέν τινες νὰ συνεκστρατεύσωσιν ἢ προσαγάγωμεν αὐτοὺς μισθῷ· εἴτα δὲ τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν, ὅπως ἀντέχωσι πρὸς τὸ ἱππικὸν τῶν πολεμίων· καὶ νηῶν ἵνα μεταφέρωμεν εὐκολώτερον πάντα τὰ ἀναγκαῖα ἡμῶν, καὶ σῖτον ἐν ὀλκάσι καὶ κριθάς καὶ σιτοποιούς, ὥστε, ἂν ἐξ ἀντιπνοιῶν ἢ ἀπλοίας ἀποληφθῶμέν που, ἡ στρατιὰ πάντα νὰ ἔχη μεθ' ἑαυτῆς τὰ ἐπιτήδεια καὶ οὐχὶ νὰ σιτίζεται ἐξωθεν, ὅπερ δυσχερὲς ἐσται καὶ οὐ πάσης πόλεως, ὥς ἐκ τῆς πληθύος ἡμῶν· ἐν ὀλίγοις περὶ πάντων φροντιστέον καὶ ἐτοιμαστέον καὶ μὴ ἐλπίζειν ἐπ' ἄλλοις, καὶ μάλιστα περὶ χρημάτων, ὅτι, ἐγὼ τοῦλάχιστον, εἰκάζω, ὅσα λέγονται παρ' Ἑγεσταίοις ἔτοιμα, λόγῳ καὶ οὐχὶ πράγματι ἐτοιμά εἰσι. Λέγω δὲ ταῦτα, καὶ οὕτω μεγάλην παραινῶ τὴν παρασκευὴν, διότι, ἂν ἡμεῖς ἀπέλθωμεν τῆς πατρίδος καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεύσωμεν, αἱ παρασκευαὶ ἡμῶν οὐ μόνον ἀντίπαλοι πρὸς τὰς τῶν πολεμίων, ἀλλὰ καὶ ἀνώτεραι ἐν πᾶσιν ἂν γίνωσιν, μόλις πως ἐσόμεθα ἱκανοὶ τοὺς μὲν κατακτηθέντας νὰ κρατῶμεν ὑποχειρίους, τοὺς δὲ νὰ σώσωμεν· ἂν δὲ σφάλωσι τὰ ἡμέ-

τερα καὶ ἡ τύχη φανῇ εὖνους τοῖς πολεμίοις, ὁ στρατός δὲ πολὺς καὶ ἡ παρασκευὴ ἡ μεγάλη θέλουσι σώσει ἡμᾶς ἀποχωροῦντας. Ταῦτα πάντα ἐγὼ ἔχων ἐν νῷ καὶ γινώσκων ὅτι ἀνάγκη ἡμῖν ἔστι τὸ σκεφθῆναι περὶ πάντων καλῶς καὶ μὴ παραδιδόναι ἑαυτοὺς τυφλῶς τῇ τύχῃ, λέγω ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἄνευ στρατοῦ πολλοῦ καὶ παρασκευῆς μεγάλης δὲν θέλω ἐκπλεύσει, διότι ταῦτα καὶ μόνα εἰσὶν ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ βεβαιότης τῆς πόλεως, καὶ ἡμῶν τῶν στρατευομένων ἡ σωτηρία· ἂν δὲ ἄλλος τις σκέπτεται ἄλλως καὶ ἡ γνώμη αὐτοῦ ἀντίκειται τῇ ἡμετέρᾳ, ἐγὼ παραδίδωμι τούτῳ τὴν ἀρχὴν καὶ εὖχομαι αἰσίαν ἔκβασιν τοῦ σκοπομένου. »

Τοσαῦτα ἔλεξεν ὁ Νικίας.

Ἐν πᾶσιν ἐστὶν ἀξιέπαινος ἡ Ἑλλάς, λέγει ὁ Γάλλος Μαβλύς, ὅτι παρήγαγε τοὺς μεγίστους τῶν ὅσων ποτ' ἐμνήσθη ἡ ἱστορία ἀνδρῶν. Οὐδ' ἡ ῥωμαϊκὴ δημοκρατία αὐτῇ, ἥς τὸ πολίτευμα ἦν οὕτω δεξιὸν περὶ τὸ ἐξάπτειν τὸ φρόνημα, περὶ τὸ διεγείρειν τὴν ἀμύλλαν, περὶ τὸ προάγειν τὰ ἄτομα ἐδυνήθη ποτε γὰρ φέρη εἰς φῶς ἓνα Λυκοῦργον, ἓνα Θεμιστοκλῆ, ἓνα Κίμωνα, ἓνα Ἐπαμινώνδαν. Τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐξόχων τῆς Ῥώμης ἀνδρῶν ἀπερρεῖ ἐκ τοῦ τῆς δημοκρατίας συμπάσης· ὁ πολίτης ἐβάδιζε τὴν κεχαραγμένην ὁδὸν καὶ οὐδεὶς οὐδέποτε ὑπέβαλεν ὑφ' ἑαυτὸν τὸν αἰῶνα καθ' ὃν ἐγεννήθη καὶ τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ, ἰθύνων κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ πράγματα· ἂν ποτέ τις διεκρίθη παρὰ Ῥωμαίοις, καὶ ὁ διακριθεὶς οὕτοσι κατ' οὐδὲν διάφορός ἐστι τῶν λοιπῶν ἢ ὅτι ὑπερέβη πῶς αὐτούς. Ἐν Ἑλλάδι, ἀπεναντίας, εὗρηνται διαδοχικῶς οἱ μεγάλοι καὶ δημιουργοὶ ἐκεῖνοι νόες, οἱ παλαιότες πρὸς τὰς ἑξεις τοῦ καινοῦ, οἱ ἀναδεχόμενοι καὶ θεραπεύοντες τὰς παντοίας τῆς πολιτείας ἀνάγκας, καὶ οἵτινες, ὅλως πρὸς τὸ μέλλον ἀφορῶντες, νέα διανοίγουσι στάδια καὶ νέαν εἰς τὰ πράγματα δίδουσιν ὥσιν, κύριοι καθίστανται τοῦ ἐνεστώτος καὶ αἰροῦνται ὑπὲρ πάντας τοὺς συγχρόνους.

Οἱ ἐξοχοὶ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος, πλὴν τῶν λοιπῶν προτερημάτων, ὑπῆρξαν ἀείποτε καὶ προορατικοὶ καὶ μετὰ παρρησίας ἀξιέπαινον προὔλεγον τοὺς τῆς πατρίδος κινδύνους, ὅσους φθάντες προΐδον· ἐν ᾧ δὲ τῆς Ῥώμης οἱ προὔχοντες οὐδέποτε ἀπεφάνθησαν

κατὰ τῆς κατακτητικῆς τάσεως τοῦ ἔθνους, ἥτις ἐπὶ τέλους ἐπὶ-
νευχε τὴν τούτου καταστροφὴν, οἱ τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τούναντίον,
ἀνθιστάμενοι καὶ παλαίοντες κατὰ πάσης παρεκτροπῆς, ἀπέσυρον
πολλάκις ἐκ τοῦ χεῖλους τῆς ἀδύσσου καθ' ὃ ἐφέρετο καὶ ἔσωσαν
λαμπρύναντες ἐπὶ μᾶλλον τὴν πολιτείαν.

Τοιοῦτός τις ἦν καὶ ὁ Νικίας· προῖδὼν τὰ ἐκ τοῦ κατὰ Σικελίας
πλοῦ δεινὰ, ν' ἀπαλλάξῃ ἡβουλῇθη τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὴν πατρίδα
νὰ σώσῃ ἐκ τοῦ κινδύνου· ἀλλ' ὁ ἀνὴρ, παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν
μετ' εὐλαθείας, ἡσόχησε, λέγουσί τινες, περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν τρόπων,
ὅτι ὁ ἐν δημοκρατίᾳ ζῶν, ἐπιχειρῶν ν' ἀνακόψῃ τὴν σφαλερὰν τῶν
πραγμάτων φορὰν, πλὴν τῆς χρηστότητος καὶ περινοίας, τῶν ἀνα-
ποφεύκτων τούτων εἰς πᾶν ἔργον ἐφοδίων, δεῖται θάρρους καὶ ἐπι-
μονῆς, ὑπομονῆς καὶ τόλμης, ὅπως, πολεμῶν τὰς παρεκτροπὰς,
πειθαναγκάσῃ τὸν δῆμον ν' ἀσπασθῇ τὴν εὐθείαν.

Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἡ περίνοια καὶ ἡ χρηστότης τοῦ Νικίου ἀπέ-
τυχον μᾶλλον ὥς ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς ἠθικῆς
μεταπτώσεως τοῦ δήμου, κατὰ τῶν παρεκτροπῶν τοῦ ὁποίου ἔδει
νὰ παλαίσῃ, ἢ ἐξ ἄλλης τινος αἰτίας· ὅτι, ὡς συνάγεται ἐκ τῆς τῶν
λόγων σειρᾶς, ὁ Νικίας ἦν μὲν δειλὸς τὸ λέγειν καὶ μέτριος, ἐγί-
νωσκε δὲ τὰς ἀδυναμίας τῆς δημοκρατίας καὶ τὰ ταύτης κακὰ, ἐφ'
οἷς ἀπέχων μὲν τοῦ ἀπελπίζεσθαι, ἀπέχων δὲ τοῦ ἀποσύρεσθαι τῶν
πραγμάτων ἐν ἀνία, ἢ ἀχθόμενος τοῦ νίπτεσθαι ἐν ἀθωότητι τὰς
χεῖρας, ἐζήτηε ὀρθὴν τινα καὶ ζωογόνον μέσην ὁδὸν, ἵνα τὸν μὲν
παρεκτραπέντα δῆμον εὐθυκέλευθον καταστήσῃ, τοὺς δ' ἐναντίους
πειθαναγκάσῃ εἰς ἡσυχίαν, σώσῃ δὲ τὴν πολιτείαν ἐκ τοῦ κρημνοῦ.
Ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ὁ δῆμος, μεταπεπτωκώς, ὡς προέ-
φημεν, εἰς ὄχλον, ἀντὶ τοῦ ἀρχεσθαι, οὗτος αὐτός ν' ἀρχὴ ἐβού-
λέτο, μηδὲνα ἐγίνωσκεν ἀνώτερον αὐτοῦ καὶ τέρας πολυκέφαλον
αὐτὸς ἵθυσε τὴν ἄμαξαν τῆς πολιτείας, λακτίζων μὲν πάντα ἀντι-
κείμενον ταῖς ἑαυτοῦ ἐπιθυμίαις, θεοποιῶν δὲ τὴν κολακείαν, τὴν φι-
λοπρωτείαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν. Τοῦθ' ἕνεκα οἱ λόγοι τοῦ Νι-
κίου, ἀντὶ τοῦ μεταπεῖσαι, ἐπὶ μᾶλλον παρώξυνον τὰ πνεύματα εἰς
πόλεμον, διότι αἱ συμβουλαὶ αὐτοῦ ἀρισταὶ ἐθεωρήθησαν καὶ τὸ
μέγεθος τῆς παρασκευῆς πάντες ἐπεδοκίμασαν, ὡς οὕτω ἀσφαλοῦς
ὄντος τοῦ ἐπιχειρήματος.

Τότε δὲ μάλιστα ἔχοντες τὸ φρόνημα ἐπηρμένον διὰ τὰ κατὰ Μῆλον ἀνδραγαθήματα—ἂν ἀνδραγαθήματά ἐστι τὸ κατασφάζειν ἡβηδὸν παραδεδομένους καὶ ἐξανδραποδίζειν γυναῖκα καὶ παῖδας—οὐχ ἦττον ἢ διὰ τὸ ἐν Πύλῳ κατόρθωμα, πρῶτοι οὗτοι ζωγρήσαντες Σπαρτιάτας, ἀναλαβόντες δ' ἐντελῶς ἐκ τοῦ λοιμοῦ καὶ τοῦ πολέμου, οἱ Ἀθηναῖοι πάντες κατελήφθησαν ὑπὸ ἔρωτος διὰ τὴν στρατείαν, οἱ μὲν πρεσβύτεροι ὥς ἐπαναπαυόμενοι ἐπὶ τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, οἱ δ' ἐν ἡλικίᾳ ἀνδρική ὥς ἐπιθυμοῦντες τὰ πόρρω τῆς πατρίδος καὶ ὥς εὐελπιζόμενοι τὰ κάλλιστα ἐκ τοῦ ἐπιχειρήματος, ὁ δὲ ὄχλος καὶ οἱ στρατιῶται ὥς ὑπολογιζόμενοι τὴν ἐκ τοῦ πολέμου μισθοφορὰν καὶ τὰς τοῦ πλοῦτου νέας πηγὰς, ὅσας ἡ αὐξήσις τῆς δυνάμεως τῆς πολιτείας ἤθελε παραγάγῃ· ὥστε ὁ Νικίας, ἐναντιούμενος, οὔτε πολλοὺς, οὔτ' ἰσχυροὺς εἶχε συναγωνιστάς, διότι οἱ μὲν εὐποροὶ, φόβῳ μὴ φανῶσιν ἐναντίῳ τῷ ἐπιχειρήματι διὰ τὰς χορηγίας καὶ τὰς λειτουργίας, ἡσύχαζον, οἱ δὲ νοτὴν ἔχοντες, φόβῳ μὴ θεωρηθῶσι κοκῶς διατεθειμένοι τῇ πολιτείᾳ, ἐσιώπων.

Οὐδ' ἴσχυσαν τοῦ μεταπεῖσαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ἱερεῖς ἐναντιούμενοι πρὸς τὴν στρατείαν, ὅτι ὁ Ἀλκιβιάδης, προλαθὼν, ἑτέρους παρέστηκεν μάντις, μεγάλην προλέγοντας τοῖς Ἀθηναίοις δόξαν ἐκ τοῦ πολέμου καὶ χρησμὸν τινα ἐκάλει εἰς μαρτυρίαν, καθ' ὃν οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Συρακουσίους πάντας ἤθελον ζωγρήσῃ.

Ἐν τούτῳ δὲ τοῦ ζητήματος ὄντος, παρελθὼν εἰς μέσον τῆς ἐκκλησίας, ὁ ῥήτωρ Δημοστράτος, εἰς τῶν τὰ μέγιστα ἐπὶ τὸν πλοῦν παροτρυνόντων δημαγωγῶν, εἶπε τῷ Νικίᾳ νὰ παύσῃ μὲν προφασιζόμενος, νὰ εἴπῃ δὲ σαφῶς τίνα δύναμιν παρασκευαστέον, καὶ ἔγραψε φήμισμα ἵνα ᾧσιν οἱ στρατηγοὶ καὶ ἐν Ἀθήναις, τῆς τοῦ πολέμου παρασκευῆς γινομένης, καὶ ἐν Σικελίᾳ, τοῦ ἀγῶνος ὑφισταμένου, αὐτοκράτορες περὶ τε τὸ βούλεσθαι καὶ πράττειν.

Καὶ ἐπεψήφισεν ὁ δῆμος.

(ἔπεται.)